

Різні сполучення значень інтегральних показників ККБ та КСК утворюють певні зони (рис. 1), в кожній з яких доцільно вибирати у відповідності до мети визначений варіант банківсько-страхової співпраці.

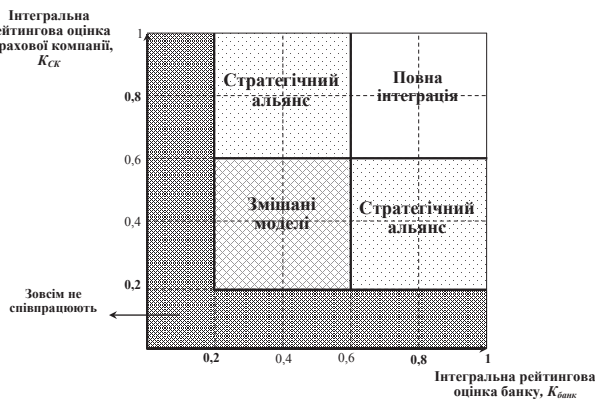

Рис. 1. Матриця співробітництва банків і страхових компаній на основі концепції «bancassurance» (авторська розробка)

Висновки з проведеного дослідження. Запропонований метод вибору оптимального варіанта банківсько-страхової інтеграції на основі концепції «bancassurance», що полягає в застосуванні принципів багатокритеріальної оцінки та базується на використанні рейтингової інтегральної оцінки основних

показників діяльності банків і страхових компаній, дозволяє точніше окреслити і обґрунтувати вибір оптимального варіанта банківсько-страхової інтеграції за відносно невеликого обсягу вхідних даних.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Арутюнян Р. Р. Розвиток інтеграційних процесів в діяльності банків та страхових компаній : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Арутюнян Рузана Разміковна ; Одеський державний економічний університет. – О., 2007. – 20 с.
2. Багмет К.В. Банківсько-страхова інтеграція в забезпеченні розвитку фінансового сектора економіки : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Багмет Ксенія Вікторівна. – Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України», Суми, 2012. – 258 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://insurance.uabs.edu.ua/attachments/article/209/dis_bagmet.pdf. – Назва з екрану.
3. Кремень В.М. Розвиток «bancassurance»: досвід європейських країн та України / В. М. Кремень // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. – № 3(11). – С.184-194.
4. Остроушко Н.Є. Особливості використання страхових продуктів через мережу банківських установ за концепцією «bancassurance» [Електронний ресурс] / Н. Є. Остроушко, І. Е. Астахова – Режим доступу : [http://khibs.edu.ua/2\(9\)2010/R1/9.PDF](http://khibs.edu.ua/2(9)2010/R1/9.PDF). – Назва з екрану.
5. Clipici E. «bancassurance» – main insurance distribution and sale channel in Europe [Електронний ресурс] / E. Clipici, с. Bolovan – Режим доступу : http://economic.upit.ro/buletin_cd/Buletin_2012_Special.pdf. – Назва з екрану.
6. The history of «bancassurance» growth worldwide [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bnpparibascardif.com/en/cid3191594/the-history-»bancassurance»-growth-worldwide.html>. – Назва з екрану.

УДК 336.648

Зражевець Є.Є.

аспірант кафедри фінансів та кредиту
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВЕНЧУРНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Стаття присвячена сутності венчурного капіталу та його ролі в фінансуванні інноваційних підприємств. Проведено аналіз діяльності венчурних фондів та джерел фінансування інноваційної діяльності. Запропоновано шляхи вдосконалення механізму венчурних інвестицій в Україні для підвищення соціально-економічного розвитку України.

Ключові слова: венчурний капітал, венчурний фонд, інновації, інвестиції, соціально-економічний розвиток.

Зражевец Е.Е. УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА ВЕНЧУРНЫХ ИНВЕСТИЦИЙ ДЛЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Статья посвящена сущности венчурного капитала и его роли в финансировании инновационных предприятий. Проведен анализ деятельности венчурных фондов и источников финансирования инновационной деятельности. Предложены пути усовершенствования механизма венчурных инвестиций в Украине для повышения социально-экономического развития Украины.

Ключевые слова: венчурный капитал, венчурный фонд, инновации, инвестиции, социально-экономическое развитие.

Zrazhevets I.I. IMPROVEMENT THE MECHANISM OF VENTURE INVESTMENTS FOR SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

The article is devoted essence of venture capital and his role in financing of innovative enterprises. The analysis of activity of venture funds and sources of innovative activity is conducted. The ways of improvement the mechanism of venture investments are offered in Ukraine for the increase of socio-economic development of Ukraine.

Keywords: venture capital, venture fund, innovations, investments, socio-economic development.

Постановка проблеми. Фінансові відносини відіграють визначальну роль у забезпеченні ефективності ринкової економіки. Для впровадження інноваційної діяльності виникають нові функціональні форми фінансового капіталу, однією з яких є венчурний капітал. У нинішніх умовах перехід до інноваційно-

орієнтованої економіки є головним фактором забезпечення притоку інвестицій та підвищення соціально-економічного розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Завдяки дослідженням таких вчених, як Антонюк Л.Л., Аммосов Ю.П., Дагаєв А.А., Кузнецова І.С., Кут-

рань К.В., Поручник А.М., Пересада А.А. розроблено фундаментальні, теоретико-методологічні засади функціонування венчурного капіталу та фінансового забезпечення венчурних інвестицій.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати дослідження, яке полягає у розкритті характеру функціонування венчурного капіталу, з'ясуванні його ключових особливостей, аналізу діяльності венчурних фондів в Україні та визначенні ролі венчурних інвестицій у підвищенні соціально-економічного розвитку держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Характер функціонування венчурного капіталу в інноваційному механізмі свідчить про те, що на його основі створюються такі форми економічних відносин і зв'язків між суб'єктами господарювання, які внаслідок своєї адекватності природі інноваційного виробництва максимально сприяють його ефективності [6].

Необхідно усвідомити суть термінів, які використовуються, а саме: «венчурний капітал» «венчурні фірми», «венчурні інвестори».

Венчурний капітал є одним з найдавніших видів капіталу. Він з'явився з того моменту, коли людина, у якої виникла новаторська підприємницька ідея, звернулася до своїх родичів чи друзів із проханням вкласти в її справу певну суму грошей, запропонувавши за це частину прибутків у майбутньому. Жартома американці кажуть, що «джерелами інвестицій у новий бізнес можуть бути три «f»: family (сім'я), friends (друзі), fools (дурні)» [4].

Розгорнута характеристика природи венчурного капіталу міститься в матеріалах Американської національної асоціації венчурного капіталу (NVCA): «Венчурний капітал – це капітал професійних інвесторів, що інвестується паралельно з менеджерами компаній у молоді швидко зростаючі підприємства, та допомагає їм перетворитися у розвинутих, конкурентоздатних учасників економічних відносин на регіональному, національних або міжнародних ринках» [3].

Так, матеріали Європейської асоціації венчурного капіталу (EVCA) містять наступне визначення венчурного капіталу: «венчурний капітал – це акціонерний капітал, що надається професійними компаніями венчурного капіталу, які фактично інвестують засоби і свої управлінські здібності в приватні фірми, що володіють потенціалом швидкого зростання, в цілях їх первинного і подальшого розвитку і реорганізації (реструктуризації)» [1].

З цих визначень слід виділити такі особливості венчурного капіталу:

1. Участь професійних інвесторів.
2. Діяльність з підвищеним рівнем ризику.
3. Паритетне інвестування сумісно з менеджерами венчурної фірми.
4. Інвестиції направляються у приватні фірми зі значним потенціалом, тобто інноваційні підприємства.
5. Прибуток венчурний інвестор отримує після продажу своєї частки в компанії.
6. Венчурний інвестор залучається до управління підприємством.

Доцільно буде провести аналіз структури венчурного капіталу не тільки з позиції фінансової природи, а і за її межами.

Фінансовий капітал є самим важливим елементом в структурі венчурного капіталу. Під фінансовим капіталом слід розуміти власні та залучені грошові кошти, а також фінансові деривативи, що направ-

Рис. 1. Структурні елементи венчурного капіталу

ляються у венчурну фірму з метою її розвитку та зростання її вартості на фондовому ринку. Фінансова складова у венчурному капіталі має свої особливості. По-перше, грошові кошти надаються без застави та процентів за користування. По-друге, довгостроковий термін користування без гарантії на повернення. По-третє, фінансування здійснюється поетапно у залежності від проходження стадій підприємства. По-четверте, венчурний інвестор націлений не на отримання операційного прибутку, а на зростання первісно вкладеного капіталу, і продає свою частку у підприємстві.

Реальний капітал дозволяє венчурним фірмам використовувати основні засоби венчурного інвестора, які вже належать останньому. Так, наприклад, це офісні, виробничі та складські приміщення, земельні ділянки, технічне обладнання, транспортні засоби тощо. У венчурного інвестора вже придбані основні засоби можуть бути не експлуатовані або експлуатовані неефективно, тому вони можуть використовуватися з більшою вигодою у венчурній фірмі. Це сприятиме перетворенню реального капіталу у дохід венчурної фірми, а згодом і у прибуток венчурного інвестора.

Тому що венчурний інвестор отримує частку у венчурному підприємстві, він безпосередньо бере участь в управлінні цим підприємством. Тому відмінним елементом венчурного капіталу є людський капітал. Він знаходить своє відображення у підборі менеджменту компанії та наукового персоналу. Саме продуктивні здібності персоналу, здобута кваліфікація, особисті риси та вірні мотивації сприяють зростанню продуктивності праці, і відповідно забезпечують зростання доходів венчурного підприємства на мікрорівні та національного доходу на макрорівні.

В процесі управління підприємством застосовуються вже отримані досвід, навички та знання, тому ще одним структурним елементом венчурного капіталу можна вважати інтелектуальний капітал. Для підвищення економічної конкурентоздатності та швидкості зростання венчурного підприємства доцільно використовувати нематеріальні активи, до яких належать програмне забезпечення, ліцензії, патенти, товарні знаки, бренди тощо. Наприклад, використання ліцензій та патентів обов'язково у певних галузях: медицина, гена інженерія, біотехнології, ТЕК, будівництво тощо. На отримання необхідних

документів щойно створеній фірмі потрібен час. Але можливо застосувати механізм, коли венчурний інвестор у вигляді крупної корпорації створює спеціальний відділ та надає можливість вести роботи з отриманими необхідними документами.

У функціонуванні венчурного підприємства важливим є його позиція на ринку. Маркетингові дослідження, інформаційно-комунікативні технології, що активно використовуються на пізніших етапах розвитку підприємства об'єднують ще один структурний елемент у венчурному капіталі – інформаційний капітал.

Соціальний капітал – це досить нове визначення у сучасній науці, яке з'явилося у 1983 р. Незважаючи на неформованість цього поняття, можна відмітити такі структурні елементи, які входять до формування категорії венчурного капіталу. По-перше, це використання соціальних зв'язків, які сприяють здобуттю вигод, по-друге, це формування соціальної відповідальності підприємців. Тому що венчурні інвестиції – це безумовно довгострокова діяльність, як інвестори, так і підприємці впроваджують додаткові заходи для підвищення якості життя працівників і їх сімей, а також місцевого співтовариства і суспільства в цілому.

Учасниками процесу венчурних інвестицій є, з одного боку, венчурні фірми, а з іншого боку, венчурні інвестори.

Венчурні фірми – це здебільшого малі підприємства в прогресивних з технологічного погляду галузях економіки, що спеціалізуються у сфері наукових досліджень, розробок, створення і впровадження інновацій, організація яких пов'язана з підвищеним ризиком. Венчурні фірми можуть створюватися як окремі товариства з обмеженою відповідальністю або у формі квазісамостійної структури (внутрішнього підрозділу крупної корпорації або управління, підпорядкованого державним органам влади) [6].

Венчурні інвестори – це професійні учасники інвестиційного бізнесу, що забезпечують довгострокове дольове фінансування фірмам зі значним потенціалом та інноваційними розробками, а також беруть участь в управлінні фірмами, з метою отримання прибутку від продажу своєї частки у венчурній фірмі.

Венчурних інвесторів можна поділити на дві групи: формальні (венчурні фонди, великі корпорації, держава) та неформальні (бізнес-ангели).

Інвесторів неформального сектора прийнято називати «бізнес-ангелами». Вони забезпечують фінансування проектів на ранніх стадіях їх розробки і вкладають, так званий, «посівний капітал» («seed finance»). Розмір їх інвестицій, як правило, знаходиться в кордонах від 10 тисяч до декількох мільйонів доларів і складає від 5% до 20% їх загального капіталу [12].

Зацікавлені в зменшенні ризику, бізнес-ангели часто фінансують відразу декілька проектів. Вони

можуть здійснювати інвестиції як від свого імені, так і через власні компанії. Головною особливістю неформального сектора є відсутність посередників між інвестором і підприємцем. За даними аналітиків, кількість активних бізнес-ангелів в Європі налічує 125 тисяч, а кількість здійснених ними інвестицій в 30-40 разів перевищує інвестиції венчурних фондів. Так, в Європейському Союзі інвестиційний пул, принаймні, одного мільйона потенційних бізнес-ангелів складає 10-20 млрд. євро [12].

В Україні існує Асоціація приватних інвесторів України (АПИУ), що є першою некомерційною організацією, яка об'єднує приватних і корпоративних інвесторів у країні, є повноправним членом Європейської мережі бізнес-ангелів (European Business Angel Network), до якої входить більше 60 мереж приватних інвесторів, об'єднуючих близько 10 тисяч активних інвесторів у 22 країнах Європи [7].

Формальний сектор венчурних інвесторів передбачає участь венчурних фондів.

Законом України «Про Інституту спільного інвестування» з останніми змінами від 05.07.2012 р. визначено, що не диверсифікований інститут спільного інвестування закритого типу, який здійснює виключно приватне розміщення цінних паперів інституту спільного інвестування серед юридичних та фізичних осіб, є венчурним фондом. Фізична особа може бути учасником венчурного фонду за умови придбання цінних паперів такого фонду в кількості, яка за номінальною вартістю цих цінних паперів складає суму не менше ніж 1500 мінімальних заробітних плат у місячному розмірі, встановленому законом на 1 січня 2014 року, що становить 1,827 млн. грн. [9]

Починаючи з 2007 року до другого кварталу 2013 р. кількість венчурних фондів збільшилася майже у два рази до 828 венчурних ПФ та 137 венчурних КІФ. При цьому вартість активів венчурних фондів збільшилася більш ніж у чотири рази до суми 154 543 млн. грн. (табл. 1) [12].

Дохідність венчурних фондів у 2007 р. становила 100,32%, але зменшилася до 61,92% у 2010 р. У зведеному портфелі венчурних фондів на кінець другого кварталу 2013 р. основне місце займають «інші активи» – 65%, на другому місці знаходяться «цінні папери» – 29,91%, на третьому – нерухомість – 2,6% [12].

Слід зазначити, що венчурні фонди повинні займати провідне місце в інноваційному розвитку держави. Тому розглянемо основні джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні за період 2007-2012 рр. (табл. 2).

Слід зазначити, що загальні витрати на фінансування інноваційної діяльності у 2012 р. скоротилися до суми 11 480,6 млн. грн. Аналіз їх структури показав, що найбільшу частку у загальній сумі витрат займають власні кошти, які складають 63,9%, а най-

Таблиця 1

Динаміка кількості венчурних ІСІ та вартості їх активів [12]

Рік	Кількість венчурних ПФ, од.	Зміна, %	Кількість венчурних КІФ, од.	Зміна, %	Вартість активів венчурних ІСІ, млн.грн.	Зміна, %
2007	423	-	34	-	36 451,98	-
2008	636	+50,3	45	+32,4	58 694,3	+61
2009	690	+8,5	50	+11,1	76 028,21	+29,5
2010	755	+9,4	72	+44	96 976,2	+27,6
2011	772	+2,3	95	+31,9	116 901,4	+20,5
2012	829	+7,4	144	+51,6	145 912,3	+24,8
2013 (II кв.)	828	-3,6	137	-4,9	154 543	+5,9

Таблиця 2

Джерела фінансування інноваційної діяльності [8]

Період	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів			
		власних	державного бюджету	іноземних інвесторів	інші джерела
		млн. грн.			
2007	10850,9	7999,6	144,8	321,8	2384,7
2008	11994,2	7264	336,9	115,4	4277,9
2009	7949,9	5169,4	127	1512,9	1140,6
2010	8045,5	4775,2	87	2411,4	771,9
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6

меншу – кошти з державного бюджету – 1,95% [8]. Якщо порівняти витрати на інноваційну діяльність з активами венчурних фондів у 2012 р., то можна зробити висновок, що на інновації направляється лише 7,9 % від акумульованого венчурного капіталу формального сектору.

Крім венчурних фондів, формальними венчурними інвесторами можуть виступати великі корпорації та держава.

Таким чином, в Україні помічаються позитивні зрушення у сфері венчурних інвестицій. До таких можна віднести: прийняття Закону «Про Інститути спільного інвестування», надання венчурним фондам спеціального статусу, створення суспільних інститутів на ринку венчурних інвестицій: АПУ та УАІБ.

Також спостерігається тенденція до створення «венчурних центрів». В рамках міжнародного проекту створений бізнес-інкубатор при ХНУМГ, який фінансується Міністерством закордонних справ Польщі, спільно з «Фондом польсько-української співпраці ПАУСІ» і ХНУМГ ім. А.Н. Бекетова. Ще одним інноваційним проектом Харківської обласної державної адміністрації «Розбудова села майбутнього через відродження скотарства». Мета проекту – збільшення обсягів виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції через створення за рахунок зовнішніх інвестицій [13]. З 15 жовтня 2013 р. було відкрито регіональний міжуніверситетський «Start-up» центр на базі Харківського національного економічного університету та в рамках європейського проекту TEMPUS. Місією «Start-up» центр є створення та розвиток в Україні екосистеми молодіжного інноваційного підприємництва [10].

Але для вдосконалення сфери венчурних інвестицій в Україні пропонується вжити наступні заходи:

1. Закріпити інноваційну направленість в інвестиціях венчурних фондів. Якщо в загальному портфелі інвестицій венчурних фондів інновації будуть займати не менше ніж половину, то фінансування інноваційної діяльності в Україні може збільшитися у 8 разів.

2. Виключити можливість використання венчурних фондів як фінансових буферів для оптимізації податків фінансово-промисловими групами.

3. Спростити вимоги для участі фізичних осіб у венчурних фондах та залучення нових учасників до сфери венчурних інвестицій: недержавних пенсійних фондів, банків, інших фінансових установ, іноземних інвесторів.

4. Запустити систему пільгового оподаткування для венчурних підприємств.

5. Створювати технологічні парки сумісно з національними вузами, дослідницькими центрами та науковими лабораторіями.

6. Активізувати фондовий ринок.

7. Закріпити у законодавстві такі терміни як: «венчурна фірма», «венчурний інвестор», «венчурні інвестиції», «венчурний капітал».

Висновки з проведеного дослідження. З наведеного вище можна зробити висновки, що завдяки впровадженню механізму венчурних інвестицій в Україні будуть вирішуватися найважливіші соціально-економічні завдання:

1. Боротьба з бідністю та безробіттям. Сутність венчурних інвестицій полягає у підтримці фірми від моменту створення до моменту виходу на ринок цінних паперів. Тобто строк участі венчурного інвестора у проекті становить від 5 до 10 років. За цей час підприємство зростає за обсягами виробництва, створює додаткові робочі місця у регіоні, збільшує свій дохід та, відповідно, сплачує до бюджету надходить більше податків. Так, один венчурний фонд в Україні може акумулювати в середньому 190 млн. грн., а успішне венчурне підприємство – досягти грошового обороту більше 30 млн. грн. за рік. Слід зазначити, що у США за період з 1970 р по 2000 р. за допомогою венчурного фінансування американської економіки було створено 7,6 млн. робочих місць (5,9% всіх робочих місць у країні), результативність венчурного підприємництва становила 13,1% ВВП США (у 2000 р.), а дохід цих компаній – 1,3 трлн. дол. [5]

2. Покращення екологічного стану навколишнього середовища. Венчурним інвестором може бути не тільки фізичні особи і спеціально створені фонди, але й великі корпорації та держава. Для цього створюються венчурні підрозділи, на які покладено завдання з розробки нових технологій виробництва. Їх використання дозволяє знизити негативний вплив на навколишнє середовище та знизити вірогідність загрози техногенних катастроф.

3. Удосконалення медицини. Здоров'я людини та нації є головним пріоритетом сучасної демократичної держави. В даному випадку головними венчурними інвесторами розробок у сфері медицини можуть стати держава, міжнародні фонди та великі корпорації.

4. Подолання соціальної диференціації у суспільстві. Керівниками венчурних фірм можуть стати як спеціалісти з досвідом, так і студенти. Головне – мати ідею або розробку, яка б могла перетворитися на успішний бізнес-проект. Сучасним прикладом може стати створення веб-сервісу Adwice Wallet двома українськими студентами КІМО, який залучив 300 тис. дол. від російського фонду Imperious Group та 70 тис. дол. від бізнес-інкубатора Happy Farm [2].

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- European Private Equity & Venture Capital Association, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.evca.com>.
- Forbes Україна, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.forbes.ua>.

3. National Venture capital Association, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nvca.com>.
4. Oliver N. Benchmarking Product Development. – Working Paper, Judge Institute of Management Studies, University of Cambridge, 1996.
5. Аммосов Ю. П. Венчурный капитализм: от истоков до современности / Ю.П. Аммосов. – СПб. : РАВИ, 2004. – С. 40-126 – ISBN 5-98240-016-5.
6. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія / Л.Л. Антонюк, А.М. Поручник, В.С. Савчук. – К. : КНЕУ, 2003. – С. 39 – ISBN 966-574-514-X.
7. Асоціація приватних інвесторів України, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uaban.org>.
8. Державна служба статистики України, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.
10. Міністерство освіти та науки України, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ru/messages/5291-vhneu-otkroyut-regionalnyu-megeuniversitetskiy-start--up-tsentrfirst-capital>.
11. Полищук Л. И. Корпоративная социальная ответственность или государственное регулирование: анализ институционального выбора / Л.И. Полищук. – Вопросы экономики. – 2009. – № 10. – С. 4-22.
12. Українська асоціація інвестиційного бізнесу, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uaib.com.ua>.
13. Харківська обласна державна адміністрація, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kharkivoda.gov.ua>.

УДК 369.221:336

Кисільова І.Ю.*кандидат фізико-математичних наук,
доцент кафедри фінансів та кредиту
Запорізького національного університету*

РОЗРАХУНОК ТАРИФНОЇ СТАВКИ З МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Проаналізовано основні завдання та проблеми організації медичного страхування. Визначено принципи тарифної політики в медичному страхуванні. Запропоновано стохастичний підхід до розрахунку тарифних ставок з медичного страхування.

Ключові слова: медичне страхування, тарифна нетто-ставка.

Кисилева И.Ю. РАСЧЕТ ТАРИФНОЙ СТАВКИ В МЕДИЦИНСКОМ СТРАХОВАНИИ

Проанализированы основные задачи и проблемы организации медицинского страхования. Определены принципы тарифной политики в медицинском страховании. Предложен стохастический подход расчета страховых тарифов по медицинскому страхованию.

Ключевые слова: медицинское страхование, тарифная нетто-ставка.

Kisilyova I.Yu. TARIFF CALCULATION IN HEALTH LOSS INSURANCE

Main problems of the health insurance organization have been discussed. Principles of tariff policy in health loss insurance was determined. Stochastic method of health insurance tariff calculation have been proposed.

Keywords: health loss insurance, insurance tariff.

Постановка проблеми. В комплексі першочергових задач з реалізації економічних перетворень важливе значення має переорієнтація системи охорони здоров'я. В результаті здійснення ринкових реформ неминуче майнове та соціальне розшарування суспільства. В цих умовах досягнення певного рівня охорони здоров'я обмежено жорсткими межами економічних можливостей. Проблему пошуку нових джерел фінансування системи охорони здоров'я може вирішити перехід до страхової медицини, який враховує фінансування наукових досліджень в медицині, підготовка медичних кадрів, будівництво закладів охорони здоров'я, фінансування витрат на медичне обслуговування населення. На ефективність охорони здоров'я при наявності страхової медицини впливають різні групи економічних факторів.

Ключовим питанням організації страхування є визначення нормативного забезпечення, зокрема розробка методики визначення тарифної ставки, яка визначає розмір фінансових зобов'язань страхувальника, і впливає на фінансову стійкість страхової організації. Методика розрахунку тарифних ставок має враховувати специфіку і особливості певного виду страхування та має ґрунтуватися на фактичних статистичних даних. Крім того, визначення даних для застосування традиційних методик розрахунку тарифних ставок в медичному страхуванні представляє певні складнощі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розв'язання проблеми організації медичного страхування та пошуку джерел фінансування системи охорони здоров'я зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Камінська Т.М., Фастиковська О.М., Божкова Н.М., Зайвенко Т.О., Володимирова М.В., Дубровіна Н.А. та інші.

В роботах Камінської Т.М. [1, с. 247-248, 2] визначено роль та функції медичного страхування в перехідній економіці; розглянуто питання фінансування страхової медицини. Робота Богусловського Є.І. та Шибалкіної Ю.С. [1, с. 247-248] присвячена аналізу проблем та перспектив розвитку медичного страхування в Україні. В роботі Мниха М. В. [4, с. 247-248] досліджено можливості та передумови запровадження медичного страхування в Україні. Питання впровадження медичного страхування також розглянуто в роботах Є.М. Кисельова, С.В. Бурлаєнко [5, с. 24-27], Н. В. Калітченко [6, с. 358-363] та інших. Однак, у вітчизняній літературі методичне забезпечення медичного страхування (розробка методик розрахунку тарифних ставок) розглядається в обмеженій кількості робіт, наприклад в роботі Четиркіна Є.М. [7 с. 247-248], та в роботі Молозіної Н.А. [8, с. 98-109]. Оскільки медичне страхування є відносно новим видом страхуванням для України, традиційні методики розрахунку тарифів часто не